

Název akce: „Revitalizace parku Cihelna v Šumperku“

Hodnocení ve smyslu §67 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění

Zodpovědný zpracovatel:

RNDr. Vlastimil Kostkan, Ph.D., držitel autorizace k provádění biologického hodnocení podle § 45i ve smyslu § 67, zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění. Autorizaci vydalo MŽP ČR dne 6. 11. 2007, č.j. 7036O/ENV/07, 2914/640/07, prodloužené (druhé prodloužení) dne 6.11. 2017, č.j. MZP/2017/610/698

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Vlastimil Kostkan'.

Číslo paré:	
-------------	--

Horka nad Moravou, 15. 7. 2020

DÍLČÍ SPECIALISTÉ:

Jméno

RNDr. Vlastimil Kostkan, Ph.D.

RNDr. Lubomír Pospěch

Obor

autorizovaná osoba pro hodnocení podle § 67,
herpetologie, ornitologie

botanika, entomologie, herpetologie, ornitologie

KONZULTACE SE SPECIALISTY A POMOC PŘI DETERMINACI:

Jméno

Ing. František Kopeček

Mgr. Lukáš Čížek, Ph.D.

Doc. RNDr. Tomáš Bartonička, Ph.D.

RNDr. Mojmír Vlašín

Jan Vodička

Obor

entomologie – Lepidoptera (motýli)

entomologie – Coleoptera (brouci)

chiropterologie

herpetologie

ornitologie

SEZNAM ZKRATEK

AOPK ČR	Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky
ČR	Česká republika
MŽP ČR	Ministerstvo životního prostředí České republiky
NDOP	nálezová databáze APK ČR
OOP	Orgán ochrany přírody
PÚPFL	Půda určená plnění funkcí lesa
ÚSES	územní systém ekologické stability krajiny
VKP	významný krajinný prvek
ZOPK	Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění

OBSAH

Seznam zkratek	2
Seznam obrázků	4
Seznam tabulek	4
1 Úvod	5
2 Metodika a popis území	6
2.1 Metodika	6
2.2 Vymezení dotčeného území	7
2.2.1 Cíl projektu (podle König, 2019)	9
2.2.1 Technické řešení (podle König, 2019)	10
2.3 Vstupy a výstupy hodnoceného záměru	11
2.3.1 Vstupy	11
2.3.2 Výstupy	11
2.4 Přehled hodnocených variant záměru	11
2.5 Použité metody biologických průzkumů	11
2.5.1 Hodnocení struktur ÚSES a VKP	13
3 Současný stav hodnoceného území	14
3.1 Výsledky botanických průzkumů	14
3.2 Dřeviny	16
3.3 Výsledky entomologických průzkumů	17
3.4 Výsledky herpetologických průzkumů	19
3.5 Výsledky ornitologických průzkumů	19
3.6 Výsledky mamaliologických průzkumů	19
3.7 Zvláště chráněné a ohrožené druhy rostlin a živočichů	21
3.8 Zvláště chráněná území	23
3.9 ÚSES a VKP	23
4 Vlivy záměru	24
4.1 Přímé a nepřímé vlivy	24
4.1.1 Přímé nepřímé vlivy realizace záměru (stavba)	24
4.1.2 Přímé a nepřímé vlivy provozu	24
4.2 Vlivy na flóru a faunu	24
4.2.1 Vlivy na flóru	24
4.2.2 Vlivy na bezobratlé	24
4.2.3 Vlivy na obratlovce	25
4.3 Obecné vlivy na druhy, včetně migrací	25
4.4 Vlivy na ÚSES	25
4.5 Vlivy na VKP	25
4.6 Vlivy na krajinný ráz	26
4.7 Vlivy na dřeviny rostoucí mimo les	26
5 Souhrn zmírňujících opatření	27
6 Závěrečné shrnutí	29
7 Literatura	30
8 Fotodokumentace	31
9 Příloha – kopie autorizace pro provádění hodnocení podle § 45i ve smyslu § 67 ZOPK	33

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1: Poloha území v širším kontextu	8
Obr. 2: Detail území – základní mapa	8
Obr. 3: Detail území – katastrální mapa	9
Obr. 4: Pracovní rozčlenění lokality	12
Obr. 5: Tůňka v segmentu D v roce 2019 (bez vody) a v zvodněná roce 2020.....	31
Obr. 6: Příklady četných dutin ve stromech na lokalitě.....	32

SEZNAM TABULEK

Tab. 1: Přehled zjištěných druhů rostlin (seřazeno abecedně podle vědeckého názvu)	14
Tab. 2: Přehled zjištěných druhů hmyzu	17
Tab. 3: Přehled zjištěných druhů obratlovců	19
Tab. 4: Přehled zvláště chráněných a ohrožených druhů živočichů	22

1 ÚVOD

Cílem tohoto hodnocení je zajistit podklady o biologických kvalitách parku „Cihelna“ v Šumperku a jejich možném ovlivnění úpravami území s cílem zlepšit přístupnost území veřejnosti a současně zvýšit jeho biodiverzitu a ekologické funkce.

Hodnocené území představuje bývalou těžebnu cihlářské hlíny, později využívanou jako příměstský park s částečnou údržbou (sečení nelesních částí a částečně i bylinného patra řídké olšiny).

Předmětem hodnocení je projekt na revitalizaci parku, která významným způsobem změní jeho charakter. Dojde především k odstranění řady dřevin, především nepůvodních a rizikových z hlediska provozní bezpečnosti návštěvníků i údržby parku a jejich náhradu novou výsadbou. Dále má projekt přispět k rozšíření mozaiky biotopů (palouky a prosvětlená místa) a naopak dosadby dřevin na místa, která nelze funkčně využít v rámci provozu parku.

Investorem záměru je Městský úřad v Šumperku, Náměstí míru 1, 787 01 Šumperk. Projektantem záměru je Atelier König, Máchova 1068, Staré Město u Uherského Hradiště.

Na biologických průzkumech, které probíhaly v letní sezóně 2019 a jarní sezóně 2010 se podílel především RNDr. Lubomír Pospěch, dále autor hodnocení a dílčí záležitosti byly řešeny s dalšími specialisty. Všichni zúčastnění jsou jmenováni v úvodu hodnocení.

Zodpovědným zpracovatelem hodnocení podle § 67 je RNDr. Vlastimil Kostkan, Ph.D., držitel autorizace k provádění biologického hodnocení podle § 45i ve smyslu § 67, zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění. Autorizaci vydalo MŽP ČR dne 6. 11. 2007, č. j. 7036O/ENV/07, 2914/640/07, prodloužené (druhé prodloužení) dne 6. 11. 2017, č. j. MZP/2017/610/698.

2 METODIKA A POPIS ÚZEMÍ

2.1 Metodika

V lednu roku 2018 došlo v rámci novelizace zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ke změně § 67, kterým bylo přesně specifikováno, že hodnocení se týká

- části druhé zákona - obecná ochrana přírody a krajiny (§ 4 – § 13),
- části třetí zákona - zvláště chráněná území (§ 14 – § 45),
- části páté zákona – památné stromy, zvláště chráněné druhy rostlin, živočichů a nerostů (§ 46 - § 57).

Část čtvrtá se týká soustavy Natura 2000. Vlivy na soustavu Natura 2000 jsou řešeny v rámci samostatného posouzení podle § 45h a § 45i, které probíhá (pokud je orgány ochrany přírody vyžadováno) v rámci procesu EIA nezávisle na tomto hodnocení. Proto není tato problematika tímto dokumentem řešena.

Následně, 1. 8. 2018, vešla v platnost Vyhláška č. 142/2018 Sb., o náležitostech posouzení vlivu záměru a koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti a o náležitostech hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny. V té je upřesněno, jaké náležitosti má hodnocení podle § 67 ZOPK obsahovat, ale nestanoví blíže jeho strukturu:

§ 7

Náležitosti hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny

Hodnocení vlivu zamýšleného závažného zásahu uskutečňovaného v rámci výstavby nebo jiného užívání krajiny (dále jen „zásah“) na zájmy chráněné podle částí druhé, třetí a páté zákona (dále jen „chráněné zájmy“) obsahuje

a) údaje o zpracovateli hodnocení, a to

1. jméno, popřípadě jména a příjmení zpracovatele a
2. číslo autorizace k hodnocení vlivů podle § 67 zákona s uvedením data platnosti autorizace,

b) údaje o zásahu, a to

1. název zásahu,
2. údaje o investoru zásahu, a to uvedení obchodní firmy nebo názvu a identifikačního čísla osoby, jde-li o právnickou osobu, uvedení jména, popřípadě jmen a příjmení a adresy místa trvalého pobytu nebo místa podnikání, jde-li o fyzickou osobu,
3. celkovou charakteristiku zásahu, jeho rozsah a umístění,
4. údaje o vstupech a výstupech zásahu,
5. přehled navržených variant zásahu, jsou-li zpracovány, a přehled hlavních důvodů pro jejich zpracování,
6. popis technického a technologického řešení zásahu nebo jeho variant, pokud se jejich technické a technologické řešení liší, a
7. harmonogram činností prováděných v rámci zásahu s uvedením předpokládaného termínu zahájení realizace a dokončení zásahu a dobu provozování nebo užívání zásahu,

c) údaje o stavu přírody a krajiny v dotčeném území s uvedením použitých podkladů a zdrojů, a to

1. popis současného stavu přírody a krajiny,
2. identifikaci chráněných zájmů, které budou pravděpodobně zásahem ovlivněny, včetně jejich charakteristiky zaměřené na současný stav a cíle ochrany těchto zájmů,
3. údaje o termínech, obsahu, rozsahu a výsledcích přírodovědného průzkumu a terénního šetření zohledňující sezónní hlediska a

4. údaje o provedených konzultacích s odbornými osobami s uvedením osoby konzultanta, rozsahu konzultace a závěrů konzultací,

d) hodnocení vlivu zásahu a jeho jednotlivých variant, jsou-li zpracovány, a to

1. zhodnocení dostatečnosti podkladů pro posouzení vlivu zásahu a výčet použitých podkladů a jejich zdrojů,
2. identifikaci a popis předpokládaných vlivů zásahu na chráněné zájmy, a to v celém rozsahu zásahu, včetně přípravy území, provádění a ukončení zásahu, a včetně případného odstranění stavby, zneškodňování odpadů, revitalizace nebo rekultivace území,
3. vyhodnocení očekávaných vlivů zásahu na chráněné zájmy, včetně vlivů kumulativních, synergických a vlivů spolupůsobících faktorů, z hlediska jejich rozsahu a významnosti a se zohledněním předpokládané délky jejich trvání a případného opakování,
4. pořadí variant zásahu z hlediska míry negativního ovlivnění chráněných zájmů, jsou-li zpracovány a je-li možné jejich pořadí stanovit,
5. návrh opatření k vyloučení negativního vlivu zásahu na chráněné zájmy, nebo jeho zmírnění, nelze-li ho zcela vyloučit, nebo návrh náhradních opatření ke kompenzaci negativního vlivu, včetně návrhu následného monitoringu negativních vlivů zásahu na chráněné zájmy a návrh způsobu jejich vyhodnocování, lze-li taková opatření s ohledem na charakter dotčeného chráněného zájmu stanovit,
6. porovnání míry negativního vlivu zásahu bez realizace opatření k vyloučení, zmírnění nebo ke kompenzaci negativního vlivu s mírou negativního vlivu v případě jejich realizace a
7. závěr hodnocení z hlediska závažnosti vlivu zásahu včetně konstatování, zda a v jaké míře zásahem dojde k ovlivnění chráněných zájmů.

Metodika pro hodnocení ve smyslu § 67 ZOPK je od srpna roku 2018 ve stádiu přípravy, ale dosud neproběhla její interní oponentura Ministerstvem životního prostředí ČR, a proto nebyla zveřejněna a není možné podle ní postupovat.

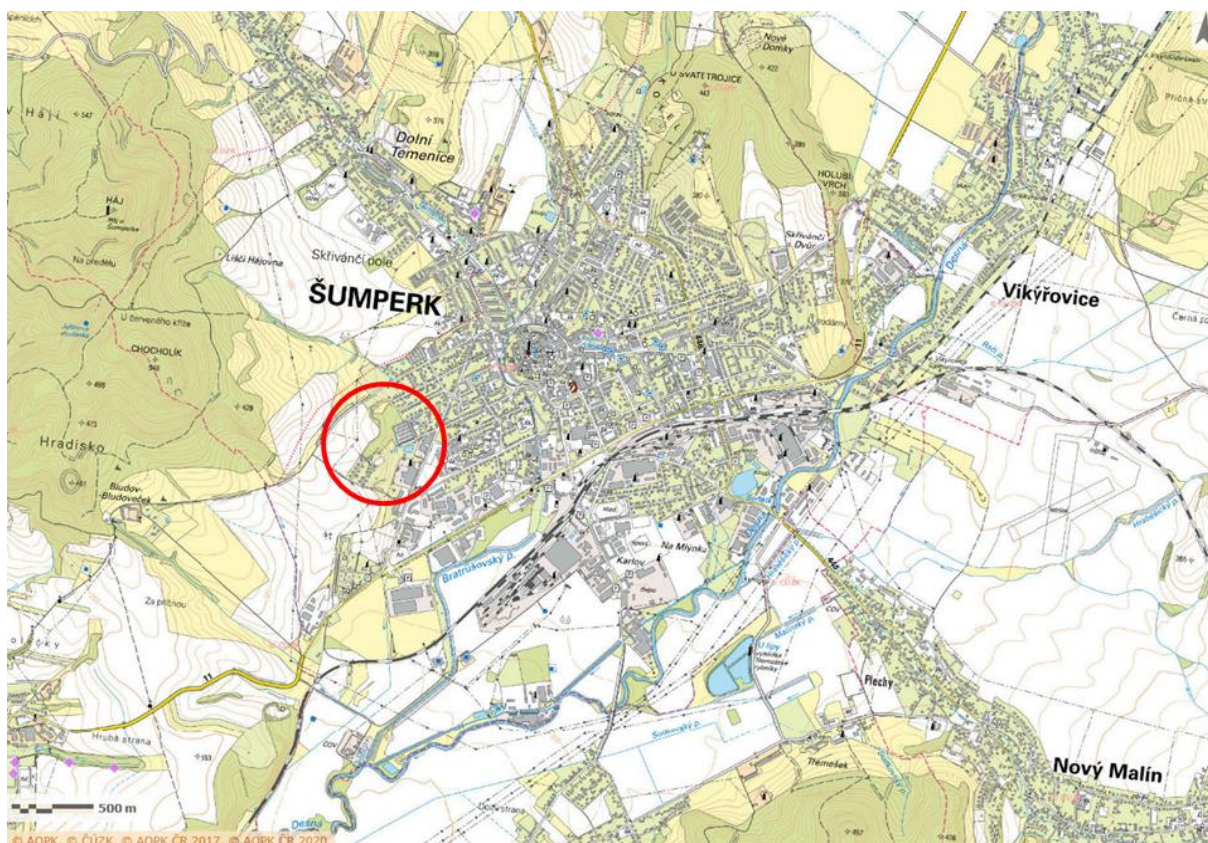
Z výše uvedených důvodů je tento dokument pojat tak, aby vyhověl požadavkům na obsah (naplnil všechny požadované náležitosti) podle Vyhláška č. 142/2018 Sb., ale nesleduje v postupných krocích strukturu podle § 7 této vyhlášky.

2.2 Vymezení dotčeného území

Území prováděného hodnocení leží na západním okraji města Šumperka (Obr. 1:). Lokalita se rozkládá v mírně zvlněném terénu vytěženého prostoru někdejší cihelny na západní straně intravilánu města Šumperk v nadmořské výšce 320 - 330 m.n.m. na parcelách p.č. 540/1, 556/4, 540/19, 551/1 o celkové výměře 14.367 ha (Obr. 3:).

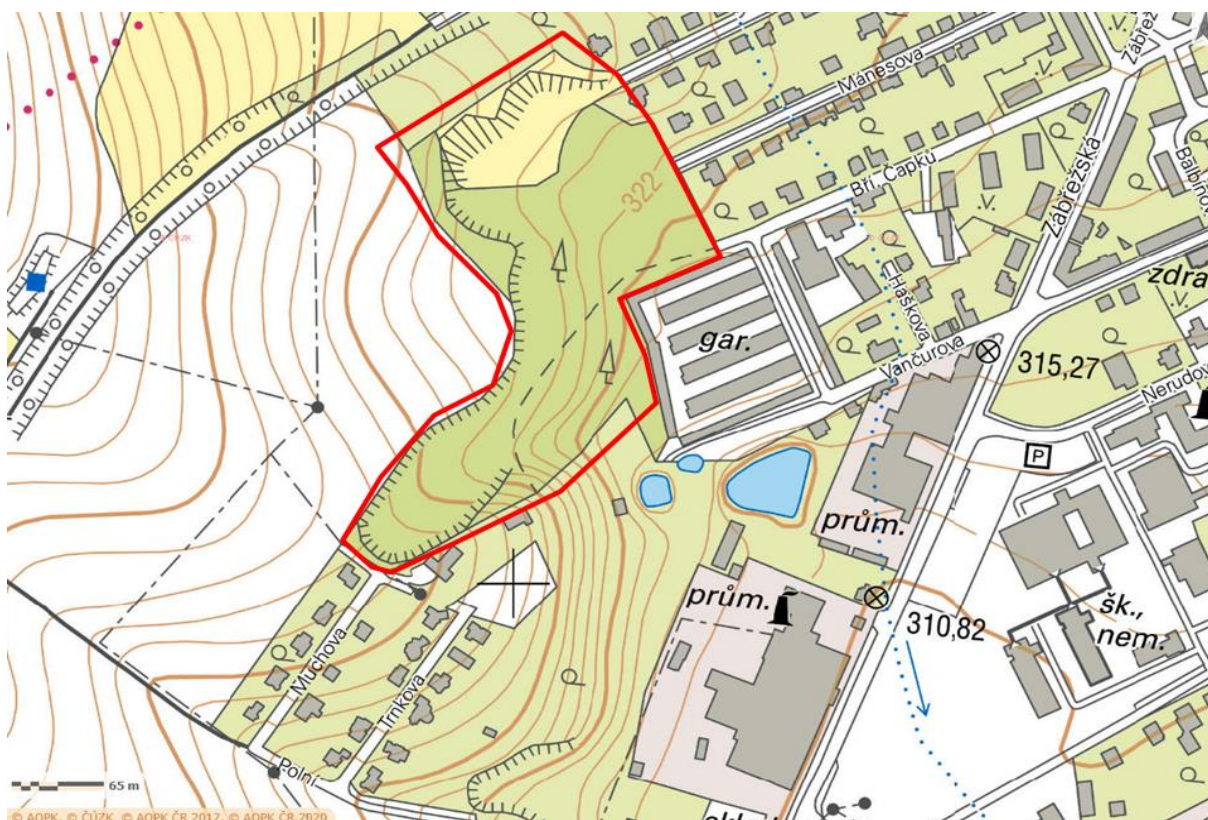
Od přírodovědně zajímavého lesního komplexu s vrcholy Chocholík (548 m.n.m.) a Háj (631 m.n.m.) je ve vzdálenosti 2 km vzdušnou čarou východně oddělena polní kulturou. Území je cca z 80% pokryto stromy a keři s částečně udržovanými travnatými plochami převážně v severní polovině parku. Severní polovina stávajícího území byla v r. 1983 masivně zavezena stavební sutí neznámého původu, ta byla následně přehrnuta orníci. Stromové patro je převážně tvořeno břízou, javorem, olší, lípou, osikou, vrbou, třešní, akátem, vyjimečně dubem, habrem, z jehličnanů pak modřínem, smrkem, borovicí. Keřové patro pak tvoří líska, kalina, bez černý, růže šípková, hloh.

Obr. 1: Poloha území v širším kontextu

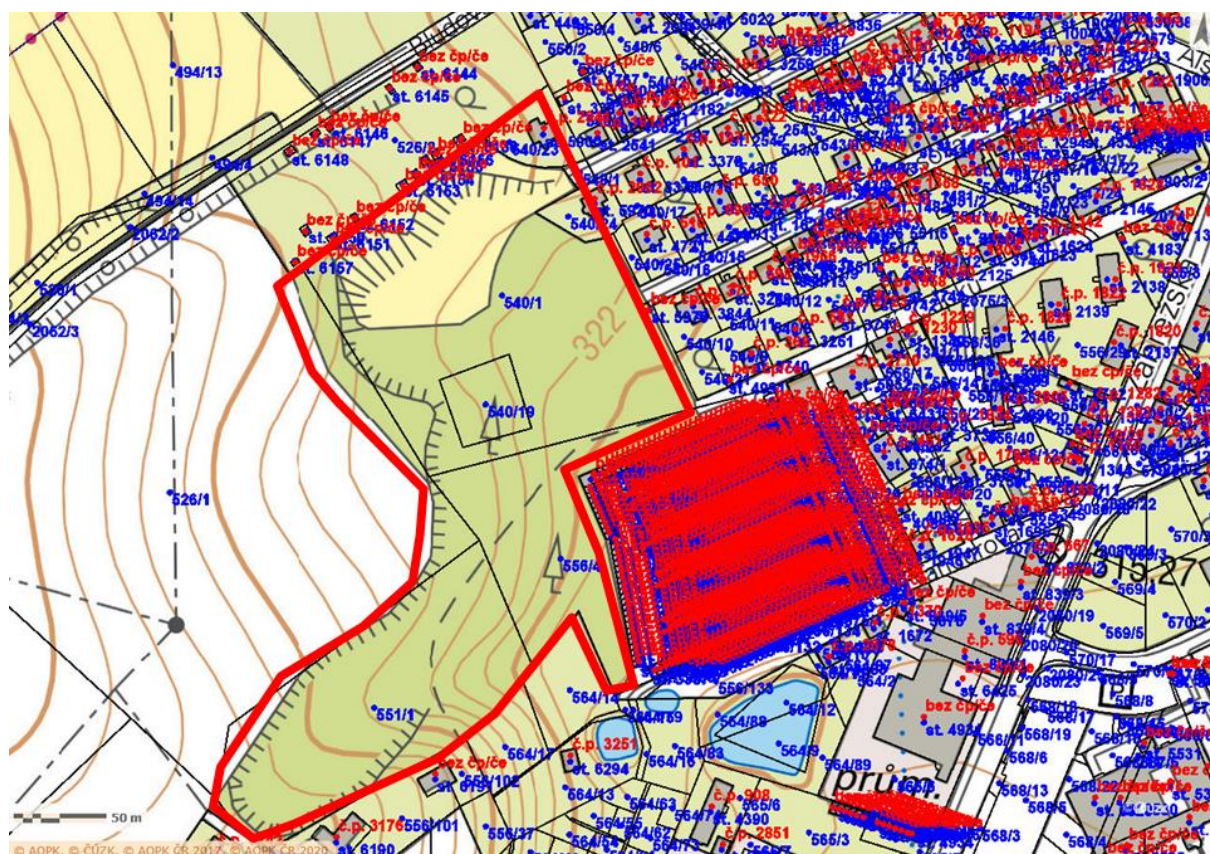
Zdroj: <http://webgis.nature.cz/mapomat/>

Obr. 2: Detail území – základní mapa

Zdroj: <http://webgis.nature.cz/mapomat/>

Obr. 3: Detail území – katastrální mapa

Zdroj: <http://webgis.nature.cz/mapomat/>

Účel stavby a návrh technického řešení (podle König, 2019)

V řešeném území dojde k revitalizaci stávajícího městského parku. Část stromů bude skácena a bude odstraněn nálet. V parku budou vysázeny nové stromy a keře, budou zbudovány zpevněné pěšiny a umístěn jednoduchý mobiliář. Celková řešená plocha je 4,8 ha.

Změny ve struktuře dřevin:

Nově vysázených stromů:	215 ks
Pokácených stávajících stromů:	304 ks
Plocha vysázených keřových skupin:	651 m ²

2.2.1 Cíl projektu (podle König, 2019)

Cílem projektu je zvýšení a posílení biodiverzity v dané lokalitě. Intenzivně obhospodařovaná agrární krajina je biologicky chudá. Realizací opatření dojde k reintrodukcii původních rostlinných druhů do krajiny, umožní jejich přežití a rozmnožování. Tímto budou vytvořeny příhodné podmínky pro život také živočichům. Očekáváme kladný vliv na chráněné druhy rostlin a živočichů dle vyhlášky č. 395/1992 Sb.

- možnosti migrace - kromě vhodných životních podmínek umožní realizace opatření také migraci původních druhů a následné osídlení i jiných lokalit
- zadržení vody v krajině - srážková voda zůstane minimálně z části zachycena dřevinami a travním porostem, bude využívána rostlinnými i živočišnými druhy „pozdeji“
- zlepšení mikroklimatu

- protierozní funkce - úzce souvisí se zadržením vody v krajině. Při své délce a šířce zalesnění a zatravnění území zastaví, anebo alespon zpomalí odtok srážkových vod. Tímto snižuje riziko lokálních záplav a vzniku naplavenin.
- při suchém a větrném počasí budou stromy a keře narušovat a zmírňovat činnost větru, dojde k omezení pohybu prachových částic a odnosu ornice.

Realizací projektu dojde ke zvýšení ekologické stability území a zvýšení estetické hodnoty krajiny. Výsadby jsou voleny tak, aby umožňovaly plynulý přechod mezi jednotlivými ekosystémy. Realizací projektu lze očekávat významný přínos pro posílení ekologické stability území a zvýšení biodiverzity. To bude zajištěno funkční návazností realizovaných krajinných prvků na ostatní plochy zeleně města. Celkový efekt opatření významně přispěje ke zvýšení ekologické stability krajiny. Realizace této oblasti podpory je součástí naplňování cílů, stanovených ve Státní politice životního prostředí 2014 – 2020, Státním programu ochrany přírody a krajiny ČR, Strategii ochrany biologické rozmanitosti České republiky a Strategii udržitelného rozvoje České republiky

2.2.1 Technické řešení (podle König, 2019)

Architektonická koncepce se drží původního využití lokality a maximálně podporuje stávající uspořádání. Výsadby jsou provedeny na úrovni odpovídající významu plochy. V parku vytváříme jakýsi ideální stav pro současné využití, ale drží se při tom jasně definovaných souvislostí.

Architektonická koncepce směřuje k přírodně-krajinářskému pojetí zeleně v původním tvarosloví výšlapových tras. Při tom jsou zachovány a zdůrazněny hlavní prvky z původního konceptu – prostorové členění a druhové složení.

Celková kompozice Parku Cihelna je navržena jako přírodní lesopark s důrazem na ochranu životního prostředí a environmentální výchovu. Realizovaná opatření a technologické postupy jsou navrženy tak, aby byl kladen hlavní důraz na ochranu životního prostředí a úsporu materiálu. Úpravy v parku budou prováděny s ohledem na rostlinné i živočišné druhy, bude zde vytvořeno množství nových ekologických nik vhodných k osídlení i novými druhy, které se v místě nyní nevyskytují. Při odstraňování přestárých stromů bude dřevní hmota buďto ponechána v loggerech - broukovištích, anebo štepkována a štepka bude použita k mulčování.

Vytěžené kmeny budou použity k výrobě mobiliáře (olše). Stávající prvky trialové trasy budou rozhrnuty a získaný materiál použit při revitalizaci ploch na květnaté louky. V parku bude umístěna naučná stezka, která hravou formou seznámí návštěvníky s okolní přírodou, ale i s podrobnostmi o revitalizaci parku.

Údržba v parku bude v budoucnu nastavena tak, aby nedocházelo k ochuzování biologické rozmanitosti místa nevhodnými zásahy (sečení, zavážení, skládky odpadu) a park by tak mohl sloužit městu i přírodě po mnoho generací.

Detaily záměru i všechny technologické postupy jsou detailně popsány v technické zprávě (König 2019).

2.3 Vstupy a výstupy hodnoceného záměru

Za vstupy jsou považovány veškeré toky materiálu a energie, které příprava, realizace a provoz záměru nebo zásahu (zásahů) vyžaduje a které do něj jsou vkládány (tedy vstupují). Kromě vlastní lokality záměru je třeba sledovat jakou formou a kudy jsou vstupy realizovány, případně z jakého zdroje. Výstupy jsou pak veškeré toky materiálu a energie, které z místa záměru během jeho přípravy, realizace a provozu vystupují.

2.3.1 Vstupy

Za vstupy lze považovat především materiály, použité na zpevnění cest (mlatové cesty), úpravu některých svahů a také vysazované stromy i keře.

2.3.2 Výstupy

Částečně jsou výstupem kácené dřeviny, i když jejich biomasa z větší části lokalitu neopustí. Z dutých kmenů budou vytvořena broukoviště, zdravé části olší budou použity k výrobě mobiliáře a zbytek dřevní hmoty bude nadrcen na štěpku a použit jako mulč při výsadbě nových stromů a keřů. Lze tedy mluvit o vysokém stupni recyklace hmoty.

2.4 Přehled hodnocených variant záměru

Záměr nebyl k hodnocení předložen ve variantách.

2.5 Použité metody biologických průzkumů

Pro lepší orientaci a předložený popis přírodovědných zjištění byla lokalita rozčleněna na 6 segmentů označených písmeny A – F. Viz ortofoto mapa lokality na Obr. 4:

Obr. 4: Pracovní rozčlenění lokality

Po zadání projektu byla v měsících červenec – srpen 2019 provedena zevrubná prohlídka a biologická inventarizace lokality, především bylinného a keřového spektra a pak zejména starších dřevin v aspektech – stav hlavního kmene, příp. poškození, zlomy, zrcátka, proschnutí, hnízdní dutiny, prohlídka dostupného trouchu v kmenech několika dřevin a pařezů, štěrby, odchlípnutá kůra i s využitím dřevorubecké sapiny.

Kontrolováno bylo napadení dřevokaznými houbami, přítomnost plodnic na povrchu dřeva kmene i kosterních větví, pobytové znaky syproxylického hmyzu, pobytové znaky hnízdění ptactva, pobytové znaky případných úkrytů netopýrů.

V červenci a srpnu 2019 zde byly využity následující metody sběru hmyzu: odchyt do entomologické sítě lehké, entomologická smýkáč síť, sklepvádlo, exhaustor, zemní past na střevlíky, žluté lepové desky, jednoduchý světelný lapač.

Smýkáč síť a sklepvádlo bylo používáno na vegetaci, okrajích stromového patra, keřích vč. sběru na přilehlých pozemcích. Lepové desky rozmístěny vždy v okrajích dřevinné vegetace.

K detekci případného výskytu netopýrů byl použit elektronický Bat Detector Magenta 5. Konkrétně byl průzkum netopýrů proveden v noci 13. 9. 2019, v čase 20.00 – 21.45 hod.

V době zadání biologického posouzení byly k dispozici pouze 2 letní měsíce s možností zjištění jen omezeného spektra flory a fauny. Proto byl proveden následný průzkum lokality ještě v červnu 2020.

Jarní průzkum zopakoval entomologické metody z léta roku 2019 a především byl doplněn o průzkum jarního aspektu vegetace, herpetofauny a ornitofauny, které v srpnu zjištěny už být nemohou, protože druhy nejsou k zastižení.

2.5.1 Hodnocení struktur ÚSES a VKP

V hodnocení sed řídíme charakteristikou VKP podle § 3, odst. (1), písmeno b) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění, který definuje významné krajinné prvky následovně:

„Významný krajinný prvek jako ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability. Významnými krajinnými prvky jsou lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy. Dále jsou jimi jiné části krajiny, které zaregistruje podle § 6 orgán ochrany přírody jako významný krajinný prvek, zejména mokřady, stepní trávníky, remízy, meze, trvalé travní plochy, naleziště nerostů a zkamenělin, umělé i přirozené skalní útvary, výchozy a odkryvy. Mohou jimi být i cenné plochy porostů sídelních útvarů včetně historických zahrad a parků. Zvláště chráněná část přírody je z této definice vyňata (písmeno f)“

3 SOUČASNÝ STAV HODNOCENÉHO ÚZEMÍ

3.1 Výsledky botanických průzkumů

Flóra lokality je silně ochuzena především v důsledku nevhodně prováděné údržby bylinného patra lesoparku. Louky jsou sečené předčasně a opakovaně a biomasa není odvážena (mulčování). To výrazně ochuzuje biodiverzitu louky nejen ve vztahu k rostlinám, ale i živočichům. Zcela zde chybí úživný žír pro květomilné druhy brouků a místa pro vývoj housenek motýlů a jejich potravy.

Sečení segmentů D, E a F (podle Obr. 4: proběhlo ve třetí dekádě května roku 2020, pravděpodobně ve stejném období jako v předcházejících letech

Sečené a mulčované plochy jsou i v řídkém olšovém lese. Výsledek této činnosti vytváří společenstva podobná spíše ruderální s bršlicí kozí nohou (*Aegopodium podagraria*), která dobře snáší sečení a díky odnožování se pak rychle šíří. Hojná je i krabilice chlupatá (*Chaerophyllum hirsutum*), která je typická pro vlhčí lesy středních a vyšších poloh.

V ojedinělých místech, kam se sekačka špatně dostává, byly nalezeny rudimenty přirozeného porostu, např. konvalinka vonná (*Convallaria majalis*) v segmentu E (v jediném ložisku, pod stromy), podbílek šupinatý (*Lathraea squamaria*) v západním břehu a hlísník hnízdák (*Neottia nidus-avis*) v několika jedincích v segmentu E v přístínu stromů.

Ze všech nalezených rostlin je pouze hlísník hnízdák zařazen do červeného seznamu v kategorii NT (near threatened, téměř ohrožený). Žádný druh není zvláště chráněný podle zákona č. 114/1992 Sb., ani není zařazen do seznamů EU.

Tab. 1: Přehled zjištěných druhů rostlin (seřazeno abecedně podle vědeckého názvu)

zařazení druhu		ochrana		
vědecký název	český název	§	ČS	EU
<i>Aegopodium podagraria</i>	bršlice kozí noha			
<i>Alopecurus sp.</i>	psárka			
<i>Arctium tomentosum</i>	lopuch plstnatý			
<i>Artemisia vulgaris</i>	pelyněk černobýl			
<i>Asarum europeum</i>	kopytník evropský			
<i>Bellis perennis</i>	sedmikráska chudobka			
<i>Campanula urticifolia</i>	zvonek kopřivolistý			
<i>Cirsium arvense</i>	pcháč oset			
<i>Convallaria majalis</i>	konvalinka vonná			
<i>Conyza canadensis</i>	turanka kanadská			
<i>Crepis biennis</i>	škarda dvouletá			
<i>Dactylis sp.</i>	srha			

<i>Festuca sp.</i>	kostřava	
<i>Galium odoratum</i>	mařinka vonná	
<i>Garrulus darius</i>	hluchavka nachová	
<i>Geranium pratense</i>	kakost luční	
<i>Geranium robertianum</i>	kakost smrdutý	
<i>Hedera helix</i>	břečťan popínavý	
<i>Chaerophyllum hirsutum</i>	krabilice chlupatá	
<i>Chelidonium majus</i>	vlaštovičník větší	
<i>Chelidonium majus</i>	vlaštovičník větší	
<i>Chenopodium glaucum</i>	merlík sivý	
<i>Impatiens parviflora</i>	netýkavka malokvětá	
<i>Iris pseudacorus</i>	kosatec žlutý	
<i>Lamium album</i>	hluchavka bílá	
<i>Lathraea squamaria</i>	podbílek šupinatý	
<i>Leontodon autumnalis</i>	máchelka podzimní	
<i>Lythrum salicaria</i>	kyprej vrbice	
<i>Melica sp.</i>	strdivka	
<i>Mentha sylvestris</i>	máta dlouholistá	
<i>Neottia nidus-avis</i>	hlísník hnízdák	NT
<i>Odontites vernus</i>	zdravínek jarní pozdní	
<i>Poa sp.</i>	lipnice	
<i>Potentilla anserina</i>	mochna husí	
<i>Pulmonaria officinalis</i>	plicník lékařský	
<i>Ranunculus acer</i>	pryskyřník prudký	
<i>Reynoutria japonica</i>	křídlatka japonská	
<i>Rubus caesius</i>	ostružiník ježiník	
<i>Rumex sp</i>	šťovíky	
<i>Senecio vulgaris</i>	starček obecný	
<i>Silene latifolia</i>	knotovka bílá	
<i>Solidago canadensis</i>	zlatobýl kanadský	

<i>Sonchus arvensis</i>	mléč rolní	
<i>Symphytum officinale</i>	kostival lékařský	
<i>Tanacetum vulgare</i>	vratič obecný	
<i>Urtica dioica</i>	kopřiva dvoudomá	

Vysvětlivky

§ Ochrana podle ZOPK

ČS Druhy zařazené do Červeného seznamu v ČR

NT Near threatened (téměř ohrožený)

EU Druhy uvedené v Příloze Směrnice 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Směrnice o stanovištích)

Mimořádně závažným problémem je šíření geograficky nepůvodní a silně invazní křídlatky japonské. Tu nelze vytlačit pouze sečením a vyřezáváním, nelze se obejít bez použití herbicidů. Do budoucna hrozí šíření křídlatky, které by urychlily i stavební práce a pro je nutné ji z území vytěsnit úplně.

Kromě křídlatky je v parku i několik dalších závažných invazních druhů: zlatobýl kanadský, netýkavka malokvětá. Také jejich potlačení může být problémem.

3.2 Dřeviny

Vzhledem k tomu, že projekt obsahuje návrh na obměnu části dřevin, především kácení dutinových stromů, které jsou v příměstském parku nepříjemné z hlediska provozní bezpečnosti, ale současně často představují významný biotop pro řadu druhů živočichů, byla jim věnována speciální kapitola.

Fyzicky dostupné starší dřeviny byly z velké části prohlédnuty, byl zjištěn menší počet hnízdních dutin ptactva (šplhavci, pěvci). Jen nepatrná část kmenů či jejich torz obsahuje uvnitř trouch, vhodný pro vývoj listorohých brouků, stejně tak malá část kmenů či silných odumírajících větví je poznamenána žírem saproxylických druhů brouků. Na několika místech pozorován žír larev a výletové otvory tesaříků a krasců.

Občasná přítomnost plodnic dřevokazných hub r. *Fomes* byly nalezeny outkovky, slizovky, ale i pro dřeviny velmi nebezpečný sírovec žlutooranžového (*Laetiporus sulphureus*). V lučních plochách je to také pestřec obecný (*Scleroderma citrinum*).

V návaznosti na číslování dřevin podle inventarizace, provedené projekční kanceláří Atelier König (2019), byly potvrzeny následující doupné stromy:

- č. 185 olše lepkavá, hnízdní dutiny,
- č. 209 vrba jíva, hnízdní dutiny,
- č. 221 topol osika, hnízdní dutiny,
- č. 234, topol osika, hnízdní dutina,
- č. 514, lípa širolistá, torzo, hnízdní dutiny,
- č. 591, vrba jíva, hnízdní dutiny,
- č. 596, lípa srdčitá, hnízdní dutiny.

- č. 783, 784, 785, 786, vrba jíva, hnízdní dutiny do 5 m nad zemí, stopy hnízdění strakapouda (výkaly pod vletovým otvorem).
 č. 325, 327 topol a č. 369 bříza větší hnízdní útvary (na topolech pravděpodobně hnízdo straky, na bříze kulovité hnízdo veverky).

3.3 Výsledky entomologických průzkumů

Entomologické průzkumy doložily relativně malé množství druhů. Je to pravděpodobně způsobeno tím, že se pohybujeme v chladnější oblasti, ale vliv může mít i silné zastínění dutých stromů, které nepříspívá rozvoji xylofágních druhů.

Tab. 2: Přehled zjištěných druhů hmyzu

zařazení druhu		ochrana
	vědecký název český název	§ ČS EU
brouci	<i>Coleoptera</i>	
	<i>Acilius culcatus</i> příkopník rýhovaný	
	<i>Agapanthia villosa viridescens</i> kozlíček	
	<i>Anoplotrupes stercorosus</i> chrobák lesní	
	<i>Carabus coriaceus</i> střevlík kožitý	
	<i>Carabus hortensis</i> střevlík zahradní	
	<i>Carabus violaceus</i> střevlík fialový	NT
	<i>Coccinella septempunctata</i> slunéčko sedmítečné	
	<i>Dorcus parallelipedus</i> roháček kozlík	
	<i>Chrysolina herbacea</i> mandelinka mátová	
	<i>Leptura rubra</i> tesařík obecný	
	<i>Nicrophorus vespillo</i> hrobařík obecný	
	<i>Oiceptoma thoracicum</i> mrchožrout znamenáný	
	<i>Oxythyrea funesta</i> zlatohlávek tmavý	
	<i>Potosia cuprea</i> zlatohlávek hladký	O
	<i>Pseudoophonus rufipes</i> kvapník plstnatý	
	<i>Strangalia maculata</i> tesařík	
Motýli	<i>Lepidoptera</i>	
	<i>Anthocharis cardamines</i> bělásek řeřichový	

	<i>Argynnis paphia</i>	perleťovec stříbropásek	
	<i>Cossus cossus</i>	drvopleň obecný	
	<i>Geometridae</i>	píd'alkovití	
	<i>Inachis io</i>	babočka paví oko	
	<i>Lymantridae</i>	bekyňovití	
	<i>Maniola jurtina</i>	okáč luční	
	<i>Melanargia galathea</i>	okáč bojínkový	
	<i>Noctuidae</i>	můrovití	
	<i>Nymphalidae</i>	hřbetozubcovití	
	<i>Pieris brassicae</i>	bělásek zelný	
	<i>Pyrallidae</i>	zavíječovití	
	<i>Sphingidae</i>	lišajovití	
	<i>Tineidae</i>	molovití	
	<i>Tortricidae</i>	obalečovití	
	<i>Vanessa atalanta</i>	babočka admirál	
	<i>Vanessa urticae</i>	babočka kopřivová	
Blanokřídli	Hymenoptera		
	<i>Bombus spp.</i>	čmelák	O
	<i>Formica spp</i>	mravenci	O
	<i>Vespa crabro</i>	sršeň obecná	
		kutílky	
Vážky	Odonata		
	<i>Caloptera virgo</i>	motýlice obecná	
	<i>Libellula depressa</i>	vážka ploská	

Vysvětlivky

§ Ochrana podle ZOPK

O - ohrožený

ČS Druhy zařazené do Červeného seznamu v ČR

NT Near threatened (téměř ohrožený)

EU Druhy uvedené v Příloze Směrnice 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních

stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Směrnice o stanovištích)

S ohledem na vzácný výskyt kriticky ohroženého (KO) jasoně dymnivkového (*Parnassius mnemosyne*) na příznivých lokalitách západně od Šumperka by bylo vhodné sledovat případný rozvoj hostitelské dymnivky duté v lokalitě. Právě plánované částečné prosvětlení okraje po manipulaci se zeminou vytvoří na lokalitě vhodné podmínky.

3.4 Výsledky herpetologických průzkumů

Ve sledované lokalitě byly zjištěny tři druhy obojživelníků a dva druhy plazů. Pozornost byla věnována především jezírku, protože tyto biotopy jsou pro obojživelníky klíčové a také plazi se v jejich okolí rádi zdržují. Opakovaně zde byl hledán některý zástupce čolků, ale bez výsledku. Důvodem může být opakovaná přítomnost kachny divoké, která je predátorem larev čolků i žab. Při terénním šetření zde dokonce byly pozorovány vysazené ryby (červení karasi), kteří by rovněž larvy čolků predovaly.

Podle ústního sdělení majitele domu č.p. 53, jižní část lokality se zde vyskytuje i zmije obecná (*Vipera berus*), výskyt se ale nepodařilo ověřit. Ovšem na Šumpersku je velmi častý výskyt užovky hladké (*Coronella austriaca*), která laikům svým habitem silně připomíná zmiji. I u zdejších lidí, dlouhá léta pracujících v lese, se s tímto omylem stále setkávám.

3.5 Výsledky ornitologických průzkumů

Byly zjištěny většinou jen běžné druhy ptáků. Dominuje zde špaček obecný, který hnízdí v množství několika desítek párů v dutinách v řídké olšině (Segment D). Přestože je v lokalitě množství dutin, nebyl zde potvrzen výskyt sov.

3.6 Výsledky mamaliologických průzkumů

Byla zjištěna poměrně velká aktivita netopýrů rezavých, ale nebyl potvrzen sídelní útvar s kolonií (dutý strom). Ostatní savci představují běžné druhy podobných biotopů.

Tab. 3: Přehled zjištěných druhů obratlovců

zařazení druhu			ochrana		
	vědecký název	český název	§	ČS	EU
obojživelníci	<i>Amphibia</i>				
	<i>Bufo bufo</i>	ropucha obecná	O	NT	
	<i>Pelophylax ridibundus</i>	skokan skřehotavý	KO	NT	
	<i>Rana temporaria</i>	skokan hnědý		VU	
plazi	<i>Anguis fragilis</i>	slepýš křehký	SO	NT	
	<i>Lacerta agilis</i>	ještěrka obecná	SO	VU	IV

	<i>Natrix natrix</i>	užovka obojková	O	NT
ptáci				
	<i>Anas platyrhynchos</i>	kachna divoká		
	<i>Anthus trivialis</i>	linduška lesní		
	<i>Apus apus</i>	rorýs obecný	O	
	<i>Buteo buteo</i>	káně lesní		
	<i>Carduelis carduelis</i>	stehlík obecný		
	<i>Carduelis chloris</i>	zvonek zelený		
	<i>Columba palumbus</i>	holub hřivnáč		
	<i>Dendrocopos major</i>	strakapoud velký		
	<i>Dendrocopos medius</i>	strakapoud prostřední	O	VU
	<i>Emberiza citrinella</i>	strnad obecný		
	<i>Erithacus rubecula</i>	červenka obecná		
	<i>Falco tinnunculus</i>	poštolka obecná		
	<i>Ficedula albicollis</i>	lejsek bělokrký		NT
	<i>Fringilla coelebs</i>	pěnkava obecná		
	<i>Garrulus glandarius</i>	sojka obecná		
	<i>Hirundo rustica</i>	vlaštovka obecná	O	NT
	<i>Lophophanes cristatus</i>	sýkora parukářka		
	<i>Oriolus oriolus</i>	žluva hajní	SO	
	<i>Parus caeruleus</i>	sýkora modřinka		
	<i>Parus major</i>	sýkora koňadra		
	<i>Pica pica</i>	straka obecná		
	<i>Picus viridis</i>	žluna zelená		
	<i>Sitta europaea</i>	brhlík lesní		
	<i>Streptopelia decaocto</i>	hrdlička zahradní		
	<i>Sturnus vulgaris</i>	špaček obecný		
	<i>Sylvia curruca</i>	pěnice pokřovní		
	<i>Troglodytes troglodytes</i>	střízlík obecný		

	<i>Turdus merula</i>	drozd zpěvný	
	<i>Turdus philomelos</i>	kos černý	
savci	<i>Mammalia</i>		
	<i>Apodemus sylvaticus</i>	myšice křovinná	
	<i>Capreolus capreolus</i>	srnec obecný	
	<i>Erinaceus sp</i>	ježek	
	<i>Martes foina</i>	kuna skalní	
	<i>Myodes glareolus</i>	norník rudý	
	<i>Nyctalus noctula</i>	netopýr rezavý	SO
	<i>Sciurus vulgaris</i>	veverka obecná	O DD

Vysvětlivky**§ Ochrana podle ZOPK**

O - ohrožený

SO – silně ohrožený

KO – kriticky ohrožený

ČS Druhy zařazené do Červeného seznamu v ČR

NT - Near threatened (téměř ohrožený)

VU – Vulnerable (zranitelný)

DD – Data deficient (nedostatek dat k zařazení)

EU Druhy uvedené v Příloze Směrnice 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Směrnice o stanovištích)

IV – druhy živočichů a rostlin v zájmu společenství, které vyžadují přísnou ochranu

3.7 Zvláště chráněné a ohrožené druhy rostlin a živočichů

Během průzkumů, jejichž výsledky jsou přehledně soustředěny výše, nebyly nalezeny žádné zvláště chráněné druhy rostlin, jedna rostlina (hlístník hnízdák) je zařazená v Červeném seznamu v kategorii NT.

Zvláště chráněných živočichů bylo zjištěno celkem 14 druhů, druhů z červených seznamů 11 a jeden druh je součástí přílohy IV Směrnice 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Směrnice o stanovištích).

Kromě vlaštovky obecné a rorýse obecného, kteří v lokalitě nehnízdí a jen sem zaletují za potravou, budou představovat úpravy parku zásahy do biotopu a vývoje všech ostatních druhů, i když prakticky ve všech případech jen přechodné (v období realizace parkových úprav). Proto musí investor požádat o výjimku z podmínek jejich ochrany a součástí tohoto hodnocení jsou zmírňující a eliminující opatření ke snížení vlivů této akce na zvláště chráněné druhy. Druhy, ke kterým je nezbytné žádat o výjimku, jsou v Tab. 4: zdůrazněny tučným

písmem. Kompetentním orgánem ochrany přírody pro vydání této výjimky je Krajský úřad Olomouckého kraje.

Tab. 4: Přehled zvláště chráněných a ohrožených druhů živočichů

zařazení druhu			ochrana		
	vědecký název	český název	§	ČS	EU
brouci	<i>Carabus violaceus</i>	střevlík fialový		NT	
	<i>Potosia cuprea</i>	zlatohlávek hladký	O		
	<i>Bombus spp.</i>	čmelák	O		
	<i>Formica spp</i>	mravenci	O		
obojživelníci	<i>Amphibia</i>				
	<i>Bufo bufo</i>	ropucha obecná	O	NT	
	<i>Pelophylax ridibundus</i>	skokan skřehotavý	KO	NT	
	<i>Rana temporaria</i>	skokan hnědý		VU	
plazi	<i>Anguis fragilis</i>	slepýš křehký	SO	NT	
	<i>Lacerta agilis</i>	ještěrka obecná	SO	VU	IV
	<i>Natrix natrix</i>	užovka obojková	O	NT	
ptáci					
	<i>Apus apus</i>	rorýs obecný	O		
	<i>Dendrocopos medius</i>	strakapoud prostřední	O	VU	
	<i>Ficedula albicollis</i>	lejsek bělokrký		NT	
	<i>Hirundo rustica</i>	vlaštovka obecná	O	NT	
	<i>Oriolus oriolus</i>	žluva hajní	SO		
savci	<i>Mammalia</i>				
	<i>Nyctalus noctula</i>	netopýr rezavý	SO		
	<i>Sciurus vulgaris</i>	veverka obecná	O	DD	

Vysvětlivky

§ Ochrana podle ZOPK

O - ohrožený

SO – silně ohrožený

KO – kriticky ohrožený

ČS Druhy zařazené do Červeného seznamu v ČR

NT - *Near threatened* (téměř ohrožený)

VU – Vulnerable (zranitelný)

DD – Data deficient (nedostatek dat k zařazení)

Druhy uvedené v Příloze Směrnice 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních

EU stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Směrnice o stanovištích)

IV – druhy živočichů a rostlin v zájmu společnosti, které vyžadují přísnou ochranu

3.8 Zvláště chráněná území

Lokalita záměru není součástí žádného zvláště chráněného území a není v žádné vazbě na zvláště chráněné území (migrace, vzdálenost, atd.). Vlivy na zvláště chráněná území jsou tedy vyloučeny.

3.9 ÚSES a VKP

Území není součástí územního systému ekologické stability krajiny (vycházím z platného územního plánu, dostupného na webu: <https://www.sumperk.cz/cs/mapy/uzemni-plan-sumperk.html>).

Území není registrovaným významným krajinným prvkem, ale lze na něj pohlížet jako na VKP les a také malou vodní plochu můžeme označit za VKP vodní plocha. Jde tedy o zásahy do VKP „ze zákona“.

4 VLIVY ZÁMĚRU

4.1 Přímé a nepřímé vlivy

4.1.1 Přímé nepřímé vlivy realizace záměru (stavba)

- Kácení dřevin
- Realizace nových cest
- Modelování terénu
- Realizace nových cest
- Změny managementu ploch, především lučního charakteru

4.1.2 Přímé a nepřímé vlivy provozu

Po ukončení stavby je pravděpodobné, že zde bude vyšší návštěvnost (čtenější pohyb lidí), ale na druhou stranu projekt navrhuje pro diverzitu vhodnější management porostů.

4.2 Vlivy na flóru a faunu

4.2.1 Vlivy na flóru

Jak vyplývá z provedených botanických průzkumů je jasné, že flóra lokality není příliš cenná. Z části je to důsledek intenzivní sukcese, která na části území probíhá, z části i důsledek nevhodného současného managementu (sečení luk s mulčováním biomasy, sečení lesního podrostu olšiny). Navržené úpravy, prosvětlení sukcesních porostů a sečení s odvozem biomasy mohou napomoci ke zvýšení biodiverzity flóry. Nezbytnou podmínkou zvýšení floristické bohatosti je zastavení rozvoje invazních druhů rostlin, především křídlatky japonské.

4.2.2 Vlivy na bezobratlé

Podobně jako je chudá struktura flóry, je relativně chudá i fauna. Zejména entomofauna trochu dřevin je mimořádně chudá. Je to z části dané geografickou polohou a nadmořskou výškou, ale částečně se na tom podílí zastínění dutinových stromů. Prosvětlení porostu a ponechání některých dutých stromů nebo jejich torz zlepší podmínky pro rozvoj této skupiny organismů.

Nevhodné sečení luk (příliš časně) a mulčování trávy omezuje množství kvetoucích rostlin a tím jsou ochuzeny další skupiny nezobratlých – brouků, motýlů a především blanokřídlých. Změna struktury lučních porostů a způsob jejich sečení nabídne pro celé skupiny hmyzu lepší podmínky. Podobně i proředění některých porostů dřevin zvýší podíl kvetoucích rostlin a na ně vázaných druhů bezobratlých. Sečení ovšem nesmí probíhat ještě před jejich květem, jak tomu je nyní!

4.2.3 Vlivy na obratlovce

Obratlovci představují poměrně početnou skupinu fauny a jednoznačně z této skupiny bylo nalezeno nejvíce zvláště chráněných a ohrožených druhů. Navržené úpravy v konečném dopadu nepředstavují pro tyto druhy riziko, naopak, pro řadu z nich se podmínky zlepší. Riziko představuje termín a forma prováděných úprav. Jak předejít rizikům zničení populací zvláště chráněných druhů obratlovců jsou popsány v kapitole „zmírňující opatření“.

4.3 Obecné vlivy na druhy, včetně migrací

Úpravy hodnocené lokality nepředstavují negativní vliv na biodiverzitu, naopak zakládá možnost biodiverzitu území zvýšit. Žádná z úprav nevytváří migrační bariéru pro živočichy. Živočichové sice přes toto území nebudou příliš migrovat směrem do města (i když to v případě zahrad v okolí není vyloučeno). Přestože je území na okraji města, může při vysoké druhové pestrosti představovat refugium druhů i významný nášlapný kámen (stepping stone) pro další lokality v okolí Šumperka.

Vysoká druhová diverzita současně znamená přidanou hodnotu pro příměstský lesopark, protože může velmi dobře sloužit pro školní i mimoškolní vzdělávání a environmentální výchovu.

4.4 Vlivy na ÚSES

Vzhledem k tomu, že ÚSES zde není vymezen, nebude vliv záměru žádný.

4.5 Vlivy na VKP

V území jsou rozeznány dva VKP – les a jezero (tůň). Ovlivnění VKP je nutno posuzovat především z hlediska zachování jejich funkcí. V případě lesa bude jeho charakter změněn, ovšem tak, aby se zvýšila druhová diverzita. Husté, stinné lesy v naší krajině posledních více než 200 let převládali, a to v důsledku převahy hodpoářských lesů. Je to nežádoucí následek zavedení vysokomenného pasečného hospodaření po schválení prvních lesních zákonů v polovině 18. století.

V naší krajině naopak chybí řídké lesy vzniklé důsledkem výběrného hospodaření a právě tomu je podobná plánovaná úprava. Pokud se podaří v příštích letech zlepšit lesnickou legislativu a podpořit vznik nízkého a středního lesa, výběrného způsobu hospodaření nebo dokonce obnovy pastvy v lesích, budou biotopy charakteru přoroděného lesoparku vhodným zdrojem biodiverzity.

Vodní plocha (tůň) má v současné době omezenou funkčnost vlivem silného zanesení organickým opadem z okolní bylinné vegetace i ze stromů. Prohloubením a zvětšením tůně selepší kvalita vody a tím i funkce pro vodní živočichy (larvy hmyzu, hmyz, obojživelníci). V rámci managementu by pak měl majitel dbát na to, aby v tůni nebyly ryby, jak se stalo na

jaře 2020. Vhodná není ani přítomnost kachen divokých. Snad větší frekvence návštěvníků bude na kachny působit rušivě.

Výjimku pro zásah do VKP může udělit orgán ochrany přírody na úrovni obce s rozšířenou působností, v tomto případě městský úřad Šumperk.

Charakter zásahu je takový, že funkce VKP zůstanou zachovány.

4.6 Vlivy na krajinný ráz

Príměstský park by měl sám o sobě působit esteticky a pozitivně na návštěvníky a současně by v něm měly být zachovány prvky vysoké biodiverzity a funkce v krajině. Přestože je navržena poměrně rozsáhlá obměna dřevin, celkový ráz parku (z hlediska pohledu z okolní krajiny) se nezmění. Jak bylo posáno výše, úpravy parku jsou nasměřovány ke zvýšení biodiverzity a tak i vliv změn území na funkčnost v krajině budou zachovány s potenciálem ke zlepšení oproti současnému stavu.

4.7 Vlivy na dřeviny rostoucí mimo les

V parku je větší množství stromů, které nerostou na PÚPFL (Půda určená plnění funkcí lesa), z nichž některé budou káceny. Úplný seznam (inventarizace) dřevin je součástí projektové dokumentace záměru (König 2019) a na základě je rovněž zpracován přehled stromů, které mají být káceny. Protože se jedná o dřeviny rostoucí mimo les, musí investor získat povolení ke kácení od kompetentního orgánu ochrany přírody. Tato kompetence připadá městskému úřadu v Šumperku.

Orgán ochrany přírody většinou současně určí náhradní výsadby. V parku jsou navrženy výsadby, celkový počet dřevin je ovšem nižší, než počet kácených. Pokud by se orgán rozhodl nařídit vyšší počet vysazených stromů, než kolik je jich plánováno pro park, rozhodně by to nemělo být v rámci parku. Vzhledem k ucelenému záměru prosvětlení parku by to bylo kontraproduktivní a investor by měl najít jiné vhodné plochy v okolí Šumperka.

5 SOUHRN ZMÍRŇUJÍCÍCH OPATŘENÍ

Dle § 5 odst. 3 zákona 114/1992 Sb. jsou fyzické a právnické osoby povinny při provádění vodohospodářských úpravách postupovat tak, aby nedocházelo k nadměrnému úhynu a zraňování živočichů nebo ničení jejich biotopů, kterému lze zabránit technicky i ekonomicky dostupnými prostředky.

V konkrétním případě úprav parku Cihelna by měla být zmírňující a eliminující opatření přijata především v době prováděných úprav. Jejich cílem je ochránit populace zvláště chráněných druhů živočichů (zvláště chráněné rostliny nebyly nalezeny):

- Kácení a ořezy dřevin s dutinami budou prováděny mimo hnízdění ptáků a mimo období rozmnožování ani zimování netopýrů. Ideální se v této kombinaci jeví září a začátek října (1. 9. – 15. 10.), kdy ptáci nehnízdí a mladí netopýři jsou již vzletní a všichni netopáři jsou vzhledem k vyššímu věku schopni po vyrušení z káceného stromu přeletět na náhradní stanoviště.
- Z kmenů pokácených stromů budou zřízena broukoviště (loggery). Ty musí být z důvodů bezpečnosti dostatečně zapuštěny do země a současně dosahovat alespoň 3 m nad zem, aby v nich existoval přirozený vlhkostní gradient. Broukoviště musí být umístěno na osluněném místě.
- Prohlubování a rozšiřování tůň u garáží nesmí být prováděno v době, kdy v něm mohou být vajíčka, larvy nebo vodní fáze obojživelníků. Obecně to je od února do konce srpna. Ideální doba je září až říjen. Vzhledem k tomu, že zde byl nalezen i skokan skřehotavý, který vodní prostředí neopouští, musí být před zahájením terénních prací tůň důsledně prolovena sítí a terénní práce budou provedeny za přítomnosti biodozoru.
- Vzhledem k výskytu relativně velkého množství vzácných druhů živočichů by měl být po dobu kácení a terénních úprav přítomen biologický dozor v podobě biologicky vzdělané osoby, která je schopna řídit a usměrňovat práce, včetně kácení a v případě nalezení zvláště chráněných druhů zajistit jejich odebrání ze staveniště a vypuštění do volné přírody nebo, po skončení prací, zpět na lokalitu. Pokud by došlo ke zranění živočichů, biodozor zajistí transfer do nejbližší stanice pro hendikepované živočichy.
- Zemní práce budou prováděny s ohledem na mraveniště mravenců rodu *Formica* spp. Pokud jsou v místech mravenišť zemní práce nezbytné, musí být mraveniště přenesena na jinou, vhodnou lokalitu.
- Navržené technické práce budou rozšířeny o důslednou likvidaci křídlatky japonské. Ta sice může být potlačována sečením, ale to je neúčinné a pouze zpomaluje šíření. Mechanicky je možné provést vyhrnutí celého porostu i se svrchní vrstvou půdy a její odvezení a likvidaci (například tepelnou). Ale i v tom případě je nutné počítat s přežitím výhonků a obnovou polykormonu (stačí úlomek velký kolem 2 cm!). Zde je pak možno použít herbicid v minimálním množství a jen na konkrétní výhonky.
- Luční porosty nebudou sečeny příliš brzo, ale ideálně až po 15. červnu nebo později a především, biomasa z nich bude odvážena. Ve vlhkých letech může být seč opakována v srpnu, v suchých stačí i jedna seč. Ideální by bylo vytvořit systém mozaikové seče dvou až tří fází, kdy první rok proběhne na části území seč v červnu a na zbytku až po 15. červenci a plochy se budou střídát. Při třífázové seči pak bude území rozděleno do tří přibližně stejně velkých území a seč se bude posouvat v termínech zhruba po jednom

měsíci (15. 6., 15. 7., 15. 8.) a plochy se budou cyklicky střídat. Tím se bude porost nejen obohacovat především o dvouděložné rostliny, ale současně s tím se bude obohacovat i entomofauna. V později posečených plochách pak mohou hnízdit takové druhy ptáků, které hnízdí na zemi.

6 ZÁVĚREČNÉ SHRNUÍ

Hodnocený záměr nepředstavuje klasickou stavební úpravu, která je prováděna zpravidla vždy na úkor biodiverzity a při omezení ploch živé přírody. Lesopark Cihelna sice dozná mnoha změn ve struktuře stromového patra i bylinných porostů, struktury cestní sítě a mobiliáře, ale především s cílem zpřístupnění lesoparku veřejnosti a současně zvýšení druhové diverzity.

Cílový stav, popsáný Königem (2019), je navržený citlivě a odpovídá cílům záměru. Riziko, že by cílový stav byl z biologického hlediska horší, než ten současný, je malé.

Největším rizikem jsou vlastní práce při úpravách parku, které při nevhodném provedení (především z hlediska termínů) mohou negativně ovlivnit některé populace ohrožených a zvláště chráněných druhů živočichů, které jsou za současného stavu poměrně početně slabé. Ovšem, pokud budou práce provedeny s citem a s ohledem na navržená zmírňující opatření, lze do budoucna předpokládat posílení těchto populací a případně se zde mohou objevit i další vzácné a chráněné druhy.

7 LITERATURA

- AOPK ČR. Nálezová databáze ochrany přírody. [on-line databáze; portal.nature.cz]. 2016-11-21; [cit. 2016-11-21]
- GRULICH, V., CHOBOT, K. [eds] 2017: Červený seznam ohrožených druhů České republiky – cévnaté rostliny. AOPK ČR, 93 pp.
- HEJDA, R., FARKAČ, J. ET CHOBOT, K. [eds] 2017: Červený seznam ohrožených druhů České republiky – bezobratlí. AOPK ČR, 308 pp.
- HROUDA L. 1997: Berula Koch – potočník. – In: Slavík B., Chrtek J. jun. & Tomšovic P. (eds), Květena České republiky 5, p. 334–335, Academia, Praha.
- CHOBOT., K., NĚMEC, M., [eds] 2017: Červený seznam ohrožených druhů České republiky – obratlovci. AOPK ČR, 182 pp.
- CHYTRÝ M., KUČERA T., KOČÍ M., GRULICH V. & LUSTYK P. [eds] 2010: Katalog biotopů České republiky. Ed. 2. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha.
- KÖNIG., M.: 2019: Revitalizace parku cihelna v Šumperku. Prováděcí dokumentace (DPS). Dokumentace pro žádost o dotaci. Technická zpráva. Atelier König, 38 pp.

Legislativní podklady a technické normy

- Vyhláška MŽP ČR č. 395/92 Sb. k zákonu č. 114/92 Sb. o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

Internetové zdroje

- <https://www.sumperk.cz/cs/mapy/uzemni-plan-sumperk.html> Dostupné online [online 18. 7. 2020]
- <http://portal.nature.cz/> Dostupné online [online 20. 7. 2020]
- <http://www.ochranaprirody.cz/> Dostupné online [online 20. 7. 2020]
- www.biolib.cz Dostupné online [online 19. 7. 2020]
- www.mapy.nature.cz Dostupné online [online 17. 7. 2020]

8 FOTODOKUMENTACE

Obr. 5: Tůňka v segmentu D v roce 2019 (bez vody) a v zvodněné roce 2020

Obr. 6: Příklady četných dutin ve stromech na lokalitě

doupná lípa v seg. D

doupná olše v seg. D,

doupná vrba jva č. 783. seg. C,

9 PŘÍLOHA – KOPIE AUTORIZACE PRO PROVÁDĚNÍ HODNOCENÍ PODLE § 45i VE SMYSLU § 67 ZOPK

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Vršovická 65, 100 00 Praha 10

RNDr. Vlastimil Kostkan, Ph.D.
nám. Osvobození 36/43
783 35 Horka nad Moravou

Čj.: MZP/2017/610/698

V Praze dne 6. 11. 2017

ROZHODNUTÍ

Ministerstvo životního prostředí, jako příslušný správní orgán podle § 45i odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „zákon“), po provedeném správním řízení podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), vyhovuje žádosti o prodloužení autorizace udělené rozhodnutím čj. 70360/ENV/07, 2914/640/07 ze dne 6. 11. 2007, prodloužené rozhodnutím čj. 85850/ENV/12, 5201/610/12 ze dne 10. 10. 2012, kterou podal dne 22. 3. 2017 (pod čj. 21932/ENV/17) žadatel

RNDr. Vlastimil Kostkan, Ph.D.

narozen dne 1. 12. 1962 v Kolíně, trvale bytem náměstí Osvobození 36/43,
783 35 Horka nad Moravou,

**a prodlužuje autorizaci k provádění biologického hodnocení
podle § 45i zákona ve smyslu § 67 zákona.**

Autorizace se v souladu s § 45i odst. 3 zákona prodlužuje s účinností **od 7. 11. 2017** na dobu 5 let, tedy **do 6. 11. 2022**. Autorizaci je možné opakovaně prodloužit o dalších 5 let na základě nové žádosti podané alespoň 6 měsíců před skončením platnosti stávající autorizace. Udělená autorizace je nepřenosná na jinou osobu.

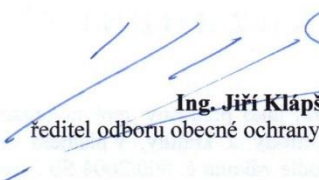
Odůvodnění

Žádost o prodloužení autorizace byla Ministerstvu životního prostředí doručena ve lhůtě nejméně 6 měsíců před ukončením platnosti předchozího rozhodnutí o prodloužení autorizace a žadatel tak dodržel pořádkovou lhůtu pro podání žádosti. Žadatel splnil podmínky pro prodloužení autorizace stanovené § 45i odst. 3 a 4 zákona a vyhláškou č. 468/2004 Sb.,

o autorizovaných osobách. Bezúhonnost byla doložena výpisem z rejstříku trestů. Vlastní odborná činnost byla doložena přehledem čtyř zpracovaných biologických hodnocení a deseti zpracovaných biologických posouzení, a dále dvou rozpracovaných biologických hodnocení s termínem odevzdání před uplynutím platnosti prodloužení autorizace. Vzhledem k tomu, že předložená žádost obsahuje všechny náležitosti a jsou splněny všechny podmínky pro prodloužení autorizace k provádění posouzení podle § 45i zákona, rozhodlo Ministerstvo životního prostředí tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení o odvolání

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad ministrovi životního prostředí podáním na Ministerstvo životního prostředí, Vršovická 65, 100 00 Praha 10, a to ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí.

Ing. Jiří Klápště
ředitel odboru obecné ochrany přírody a krajiny

Rozhodnutí obdrží:

- RNDr. Vlastimil Kostkan, Ph.D., žadatel, účastník správního řízení
- odbor obecné ochrany přírody a krajiny Ministerstva životního prostředí – odbor příslušný k evidenci